

זוהי העותק השמור של Google עבור <http://www.ihaklai.org.il/%D7%A8%D7%90%D7%A9%D7%99%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D/tabid/57/currentpage/30/Default.aspx> זוהי תמונת מצב של הדף כפי שהופיע בתאריך 13 יולי 2010 06:31:23 GMT. ייתכן כי הדף הנוכחי השתנה בינתיים. **מידע נוסף**

גירסה טקסטואלית

מונחי החיפוש הבאים מסומנים: נראל גרשון

ראשי | על האיחוד | לבלוגים | קהילות האיחוד | חקלאות | מקרקעין | התיישבות | מים | משפטי | 2010 13

תפריט ניווט מהיר

הנך נמצאת ב: ראשי « מאמרים | להרשמה | מדוע יש להירשם לאתר ?

מאמרים

מאמרים אחרונים | מדורים | חיפוש | RSS

הסכם עם קבלן לביצוע הרחבה אינו חייב במיסוי מקרקעין / בועז מקלר רו"ח, חן שחרור עו"ד רו"ח
מופיע בקטגוריית הבאות : קרקע, מיסוי מקרקעין

להמשך (0 תגובות)

ספר-יובל וחג-יובל של ישוב: כלים אינטגרטיביים בידי המזכיר / מאת גרשון נראל
מופיע בקטגוריית הבאות : התיישבות, אגודות שיתופיות

להמשך (0 תגובות)

הקרקעות החקלאיות בישראל לקראת סוף האלף: היבטים היסטוריים, משפטיים וחברתיים / סנדי קידר ואורן יפתחאל
מופיע בקטגוריית הבאות : קרקע, התיישבות

להמשך (0 תגובות)

הסכם פיתוח לעומת חוזה חכירה לדורות / בועז מקלר רו"ח, שרון בכר עו"ד
מופיע בקטגוריית הבאות : קרקע, מינהל מקרקעי ישראל, תכנון ובניה

להמשך (0 תגובות)

נתונים על החקלאות בישראל
מופיע בקטגוריית הבאות : חקלאות

מרכז המידע והמחקר של הכנסת

להמשך (0 תגובות)

The future of family farming in Israel: the second generation in the Moshav / Michael Sofer
מופיע בקטגוריית הבאות : התיישבות

להמשך (0 תגובות)

על ועד מקומי באגודה שיתופית
מופיע בקטגוריית הבאות : התיישבות, אגודות שיתופיות, הועד המקומי

להמשך (0 תגובות)

הנחה ניכרת במס שבח למי שיכול להוכיח כי השבח נצבר אחרי 7/11/2001 / עו"ד טלי קסלר
מופיע בקטגוריית הבאות : מיסוי מקרקעין

להמשך (0 תגובות)

זכויות החקלאים במקרקעי ישראל / פרופ' גבריאלה שלו
מופיע בקטגוריית הבאות : קרקע, התיישבות

להמשך (0 תגובות)

דף 30 מתוך 35	ראשון קודם 25 26 27 28 29
	30 31 32 33 34 הבא אחרון

חיפוש במאמרים

חפש

פיצוי על טיפול אונקולוגי
עברת טיפולים אונקולוגיים נגד סרטן? מגיע לך כסף רב - לחץ כאן לפרטים
www.zhufi.co.il

סטודיו בלבן-בוטיק לצילום
הפן האומנותי בצילום אירועים התערוכה 3, נמל תל אביב
www.white-studio.co.il

מכשירי שמיעה בנתניה
מכשירי שמיעה קונים רק במכון קולטון. נסיון ומוניטין של מקצוענות.
www.koltone.co.il

מאמרים לפי נושא חקלאות (38)

- ..משרד החקלאות (6)
- ..ייבוא וייצוא (2)
- ..מים (9)
- ..עובדים זרים (2)
- ..חדושים טכנולוגים (2)
- ..מיסוי והטלים (1)
- ..התאחדות החקלאים (4)
- ..ארגוני מגדלים ומועצות ייצור (5)
- קרקע (180)
- ..ועדות בנושא קרקע חקלאית (38)

פרוייקט במסגרת קורס למזכירי ישובים במטה יהודה

בחסות

“מפעס” (מרכז אזורי לפיתוח המינהל בשלטון המקומי)
משרד הפנים – האגף למינהל מוניציפלי
משרד החקלאות ופיתוח הכפר (הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות)
משרד הרווחה – האגף לשירותים חברתיים ואישיים
מועצה אזורית מטה יהודה

ספר-יובל וחג-יובל של ישוב:

כלים אינטגרטיביים בידי המזכיר

מאת

גרשון נראל

מושב יד השמונה

מוגש לידי מר דודו קוכמן, מרכז הקורס

מרס 2005

תוכן העניינים

עמ'

2	..... <u>הרקע</u>	1.
3	..... <u>רציונל</u>	2.
4	..... <u>מטרות על</u>	3.
5-6	..... <u>מטרות אופרטיביות</u>	4.
7-9	..... <u>תכנון וביצוע הפרוייקט</u>	5.
10-12	..... <u>מסקנות והשלכות</u>	6.
13-14	..... <u>המזכיר כ"סוכן חבירות" לצד "סוכן שינוי"</u>	7.
15-16	..... <u>ספרות</u>	8.
17	..... <u>הכרת תודה</u>	9.

רקע

בתפקידי כמזכיר של מושב יד השמונה בהרי יהודה יזמתי בשנת 2004 פרוייקט חגיגי וטקסי לרגל מלאת שלושים שנה לקיומו של היישוב. במסגרת פרוייקט זה פעלנו בשני מעגלים:

- א. הוצאה לאור של "ספר-יובל" בפורמט אלבומי
- ב. קיום חג-יובל טקסי במעמד תושבי הישוב ואורחים רבים.

אולם עתה, בעקבות החומר המקיף והמעודכן שלמדתי במסגרת "קורס המזכירים" במועצה האזורית מטה יהודה, אני יכול לנתח פרוייקט מסוג זה בכלים מקצועיים - לעומת מה שהבנתי בעבר באופן אינטואיטיבי בלבד. במבט לאחור, אם כן, הייתי עושה את הדברים, לפחות בחלקם, בצורה אחרת – לאור החומר שלמדתי בקורס.

הנושא של ספר-יובל וחג-יובל במיוחד בישובים הכפריים משתלב מזוויות ראייה שונות עם ההרצאות והסדנאות שנלמדו בקורס, בין השאר על-ידי אנשי מכון "תכנים" ומומחים בעלי ידע וניסיון רב. בפרוייקט המובא כאן אני רואה חשיבות בעיקר בהצגת *מודל* בסיסי אשר ניתן יהיה ליישמו בצורה משוכללת גם בישובים אחרים.

רציונל

א. בנטילת היוזמה לכתוב ולהוציא לאור ספר-יובל של ישוב, ובמקביל לכך גם לציין חג-יובל במעמד חברי הישוב ואורחים שונים, יש ערך מוסף שבא לידי ביטוי רק פעם במשך עשרות שנים.

ב. באמצעות המפעל של ספר-יובל וחג-יובל יכול המזכיר להתבטא בשני מישורים מרכזיים:

(-) כסוכן שינוי וסוכן חבירות

(-) כאינטגרטור (מתכלל)

ג. וכל זאת - הן בשיתוף של חברי הקהילה (המעגל הפנימי) והן בשיתוף של נציגי רשויות וגופים שונים (המעגל החיצוני).

ד. בשילוב של שני פרויקטים צמודים: ספר-יובל וחג-יובל מתאפשר ליצור *בצוותא* תהליכים חברתיים, חינוכיים ותרבותיים שנחרטים *בזיכרון הקולקטיבי* ותורמים ליצירת קשרים חדשים, ומביאים לגיבוש וליכוד של הקהילה הן במעגלים קרובים והן במעגלים רחוקים יותר.

מטרות על

א. להביא לידי שיתוף מרבי לא רק של המושבניקים/קיבוצניקים והתושבניקים עצמם, אלא גם של המעטפת *האנושית הסביבתית*: הן בתכנון הפרוייקט והן בביצוע משולב לשם בניית חוויה קולקטיבית ושימורה – בהווה ובעתיד.

ב. "החייאת" התקשורת הישירה, במקומות שבהם התפתחה "תרדמת" ברמה *המקומית*: בין יחידים/פרטים ובינם לבין מוסדות הקהילה (המזכירות, הגזברות, הענפים השונים)

ג. הידוק התקשורת הישירה והעקיפה בין נציגי הישוב לבין מוסדות *אזוריים* – כגון המועצה האזורית על אגפיה השונים, ישובים שכנים, ארגוני קניות

ד. הידוק התקשורת הישירה והעקיפה בין נציגי הישוב לבין גופים *אלציים* – משרדי ממשלה, האיחוד החקלאי, מינהל מקרקעי ישראל ועוד

מטרות אופרטיביות

א. שאיפה ליצירת כלי ביטוי מרכזי על-ידי כ"ל ל מ ועבור

כ"ל מ: עבודת צוות – שילוב ותיעול יעיל של משאבי

אנוש התנדבותיים ויצירתיים

ב. תיעוד היסטורי מאורגן – איסוף המקורות; כתיבה

אמינה ומדויקת

ג. יצירת דינמיקה בין-דורית: המייסדים הראשונים,

הוותיקים (גל שני), בני המשק ו"נספחים" בהרחבות

ד. מתן שירותי מידע: ליחידים לקבוצות; מהארץ ומחו"ל

ה. קירוב לבבות: רענון הקרבה עם היישובים השכנים

ו. קשר אישי ובלתי אמצעי עם נציגי מוסדות - המועצה

האזורית; תנועה רעיונית/מיישבת

ז. ארגון ערב תרבות אומנותי עם תוכנית מיוחדת

ח. העלאת המודעות לתכנון ויישום מאגרי מידע של הישוב

ט. השגת *שקיפות* מרבית בעידן של שינויים מהירים ונוכח השיכחה לעת זיקנה, כמו גם הזדמנות ליצירת בהירות היסטורית אמינה, כמו גם לשם הפרכת שמועות והשערות במידה ונוצרו כאלה במרוצת השנים.

תכנון וביצוע הפרוייקט

א. איתור והשגת מימון ייעודי: פנייה אל תורמים

פוטנציאליים בישוב ומחוצה לו למטרה המוגדרת

ב. בניית תקציב כללי עם הגיזבר: עבור הספר ועבור

האירוע החגיגי

ג. קבלת 3 הצעות-מחיר *לפחות* מאת בתי דפוס ומאת

עורכים לשוניים, והשוואת מחירים עד מציאת המחיר

והשרות הטובים ביותר

ד. קביעת לוח-זמנים הן להוצאת הספר לאור והן לאירוע

הפומבי

ה. סינון המקורות ההיסטוריים:

(-) זיכרונות אישיים: בכתב ובעל-פה

(-) תעודות משפטיות

(-) קטעי עיתונות ומאמרים

(-) תכתובת אישית ורשמית

ו. קביעת סדרי עדיפויות לגבי *תוכן העניינים* של הספר

ז. תיכלול (אינטגרציה) תוך כדי התמקדות בהגשת טיוטת

כתב-היד של הספר:

(-) בחירת הצוות המוביל – לפחות 4

חברים

(-) חלוקת תפקידים: "מרכז פרוייקט",

משכתב ומגיה, גראפיקה ואמנות

(-) ניהול ישיבות מסודרות

(-) ריכוז המסמכים השונים

(-) שלבי הכתיבה

(-) ישיבות להגהות

(-) הכנת או איסוף צילומי דיוקן

(-) איתור ועדכון צילומי נוף

(-) הצעות גראפיות ועריכה

ח. ארגון תוכנית אומנותית בישוב:

(-) קביעת הדוברים ביום היובל

(-) משלוח ההזמנות במועד

ט. קביעת ההתארגנות לאירוע בצוותים:

(-) סימון וסדרן בחניון

(-) קניית וחלוקת פרח אישי

(-) עיצוב שולחנות לכיבוד ותפריט הכיבוד

(-) כלי מוסיקה ומקהלה

(-) מערכות קול להגברה ולהקלטה

(-) מערכות וידאו להקלטה

י. קשרים ויחסי ציבור לאחר האירוע:

(-) חלוקת הספר לספריות שונות

(-) חלוקת הספר לאישים שתרמו מאמרים

(-) חלוקת הספר למוסדות, אירגונים וישובים

(-) העמדת הספר למכירה

יא. שמירת התעודות והחומר שנאסף:

(-) בארכיון קיים

(-) התארגנות לקראת ארכיון עתידי

למזכיר יש אם כן תפקיד מרכזי בתהליך התיכלול בין התכנון, הביצוע, ולוח הזמנים המשולב של ספר-היובל וחג-היובל.

מסקנות והשלכות

א. דגש על העיקרון של "ראשית מעשה במחשבה תחילה"

ושאיפה למקצועיות

ב. חשיבות לתהליכים אינטגרטיביים עם ראייה פאנורמית

ואסטרטגית – לטווח המידי, הבינוני והארוך יותר

ג. מודגש כי לפרוייקט משולב של ספר-יובל וחג-יובל אין

חשיבות אך ורק מבחינה נוסטלגית, אלא גם מבחינה

חברתית-קהילתית-מעשית, ואף לצרכים של שידרוג

הקשרים שבמהלך השנים התרופפו עם אישים וגופים

במרחב

ד. חגיגת אירוע תרבותי של חג-יובל לצד פרסום ספר-יובל

מועיל יותר מאשר הוצאה-לאור של ספר-יובל בלבד,

במיוחד עקב ההזדמנות לכנס אנשים לאירוע חברתי

("סיבה למסיבה"), תוך כדי יצירת עניין בתחומים

שמעונינים להבליט, כגון לגבי גלגולי מקומות שאינם

קיימים עוד, ועידוד פיזי של הקרובים של אנשים שהלכו

לעולמם; ו/או הצדעה אישית לקשישים בשלהי חייהם.

ה. גילויים של מסמכים היסטוריים ומשפטיים מאפשר:

(-) הבנת תוכניות (תשריטים וכו') מן העבר עם

השלכות לגבי ההווה והעתיד

(-) מיפוי מדוייק של גבולות טריטוריאליים ואיתור

חריגות עם שכנים

(-) איתור בעלי זכויות מיוחדים

(-) אופציה לחשיפת סוגיות משפטיות ורקע מכין

לבעיות משפטיות בלתי צפויות

ו. ריענון הזיכרון הכללי בישוב:

(-) יתרום לעדכונים מתבקשים של *תקנון האגודה*

השיתופית

(-) יתרום בשאלות עכשוויות לגבי הפרטה

והתייעלות (השוואות ולמידת לקח מן העבר)

(-) חומר רקע *לקליטה* של מועמדים וחברים חדשים

ז. בסיס להקמת מוזיאון:

(-) של הישוב

(-) של תנועה

(-) מרכז מידע *ליזנאלי* לישראלים ולתיירים

(-) "גאוות יחידה" והנצחת העבר

ח. חשיבות הארכיון:

(-) חינוך לתיוק נכון, לאחר מיון וקיטלוג, וחינוך

דור המשך של ארכיונאים

(-) מיסוד של איסוף חומר (תעודות וצילומים)

ותכנון גניזה של מסמכים

(-) בסיס לבנייה והפעלה של *אתר אינטרנט* של

הישוב, ו/או ספרייה

(-) פתח לניהול *מאגר ידע* – עם זמינות ונגישות

גבוהה – למטרות שונות: בסיס נתונים לקבלת

החלטות

(-) הארכיון כמגיש וכמסייע בחינוך ובמחקר –

עידוד תלמידים (בכל הרמות) ויצירת אתגר חינוכי

ט. אופציות עתידיות:

(-) שיווק חוברות קטנות המבוססות על פרקים

ספציפיים מתוך ספר-היובל

(-) תרגום כל הספר או חלקים ממנו לשפות נוספות

(-) כלי לשם גיוס משאבים אנושיים ופיננסיים

המזכיר כ"סוכן חבירות" לצד "סוכן שינוי"

לשלושה מרכיבים - המזכיר, הפרוייקט של ספר-יובל וחג-יובל (חג הקיבוץ/מושב) והארכיון/מוזיאון – יש תפקיד משמעותי של "סוכני חבירות".

הם מחברים בו זמנית בין צלעות רבות בתוך המערכת הגדולה של קיבוץ או מושב.

שלושת הגורמים האלה מעצבים את זהותה הקולקטיבית של החברה הריבונית, הדמוקרטית, הביקורתית והצורכת מידע.

זאת ועוד. בעוד שספר-היובל הוא אמצעי בעל זרוע ארוכה להגיע למרחקים, הרי שחג-היובל מאפשר יצירת קשר בלתי אמצעי בין המזכיר לבין אישים וציבור רחב. השילוב בין השניים תורם תרומה ייחודית לחיי הקהילה.

ובמילים אחרות, יש לזכור כי המזכיר אינו רק "סוכן שינוי", אלא גם "סוכן חבירות".

ספר-היובל וחג-היובל נוצרים בקבוצה שחבריה מקיימים זיקה הדוקה ביניהם, אם כי התפקידים המקוריים לא מתחלפים *בהכרח* ביניהם במהלך העבודה.

התהליך התקשורתי בקרב חברי הקבוצה אינו פוסח גם על האנשים הפסיביים שבקהילה, וזאת במיוחד באמצעות "המדיום האומנותי", כגון תצלומים והשתתפות באירוע תרבותי.

באמצעות גישה בין-תחומית מתבצע רישום הכרונולוגיה *הקנונית* של הקהילה והישוב.

ספרות

1. רוני כוכבי-נהב, *אתרים במחוזות הזיכרון: ספרי יובל של קיבוצים*, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת חיפה, החוג לספרות עברית והשוואתית, אוקטובר 2003.
2. גרשון נראל ואח', *יד השמונה: רחוקים וקרובים בבית העץ* (סיפורו של מפגש בין פינים וישראלים בהרי יהודה), דפוס אקדמון, ירושלים 2004.
3. עפרה גרינברג, *נס עמים: חיים בסתירה – סיפורו של כפר נוצרי בישראל*, יד טבנקין, 1999.
4. לוציה הוכברג, *אנשים מספרים - סיפורי המקום*, ארכיון מעלה החמישה, ינואר 2000.
5. מרים וובר, "תהליך הכנת הספר 'השנים הראשונות' לכבוד יובל שנים למושב הבונים", מתוך: *מה נשמע*, עלון ארגון ארכיונאי הקיבוצים והמושבים, אייר-סיון תש"ס, מאי-יוני 2000, מס' 44, עמ' 42-43.

6. "פרידה משרוליק" – האם עדיין קיבוץ?", מפגש החוג הרעיוני של אפעל/יד טבנקין עם פרופ' עוז אלמוג, 28.7.04, מתוך: *פועלים באפעל*, המרכז הסמינריוני של התנועה הקיבוצית, טבת תשס"ה, ינואר 2005, גיליון מס' 10, עמ' 7.

7. דבורה נבו, "על תפקידו של הארכיון דווקא בעידן שינויים וחידושים", מתוך: *מה נשמע*, סיון תשס"א, יוני 2001, גיליון מס' 46, עמ' 4-5.

8. טוביה פרילינג, "על מקומה של המערכת הארכיונאית בשיח הציבורי בישראל", מתוך: *מה נשמע*, סיון תשס"א, יוני 2001, גיליון מס' 46, עמ' 48-49.

9. שרה המל, "פעילות ארצית של ארגון ארכיונאי הקיבוצים, המושבים והמועצות האזוריות", מתוך: *מה נשמע*, כסלו-טבת תשס"א, דצמבר 2000, גיליון מס' 45, עמ' 7-9.

דברי תודה:

אני מבקש להודות ליוזמי ולמארגני הקורס החשוב של מזכירי ישובים. תודתי להם מקרב לב.

למדתי הרבה מכולם - הרבה מעבר לציפיות שהיו לי.

תבואו על הברכה, ויישר כוח גם בקורסים הנוספים שאתם מתכננים!